

CONSIDERAȚII PRIVIND MEGAFORBIETELE DE PE VALEA HOROABEI (MASIVUL BUCEGI)

Magdalena CHIRIȚOIU¹

Caracterizarea geografică: Masivul Bucegi este situat în partea estică a Carpaților Meridionali fiind delimitat la est de Valea Prahovei, la nord de Valea Cerbului și Valea Glăjăriei, la vest de culoarul Rucăr-Bran, iar la sud intră în contact cu Subcarpații și Masivul Gurguiatu.

Structura geologică: Fundamentul geologic al masivului este reprezentat de roci cristaline ce aparțin Pânzei Getice a Carpaților Meridionali. Ele apar mai ales în zona vestică și doar izolat în Valea Ialomiței sau pe versantul sudic. Deasupra acestora sunt depozite suplimentare din jurasic și cretacic, alternând cu calcare și marnocalcare, gresii și conglomerate. În cuaternar a avut loc formarea văilor glaciare (ex. Valea Cerbului, Mălăiești, Gaura, Ialomița) și a depozitelor ce constituie morenele frontale în marea majoritate a văilor. Datorită adâncirii râului în aceste calcare, pe valea superioară a Ialomiței se succed următoarele 10 chei: Cheile Urșilor, Cheile Peșterii, Cheile Vărariei, Cheile Coteanu, Cheile Tătarului, Zănoaga Mică, Zănoaga Mare, Orzei, Dobrești, Galma. Caracteristic pentru Masivul Bucegi sunt și văile de tip "Horoabe", cu rupturi de pantă mari, surplombe și marmite condiționate de un drenaj subteran. (VALERIA VELCEA, SAVU AL., 1982)

Rețeaua hidografică: Masivul Bucegi se caracterizează printr-o rețea de ape curgătoare, cu debit bogat și permanent fiind alimentate din precipitații, topirea zăpezilor și din ape subterane. Ea este constituită din cursul superior al râului Prahova, valea superioară a Ialomiței și Valea Glăjăriei, iar în zona centrală și la limita sudică a parcului sunt două lacuri artificiale: Zănoaga și Scropoasa.

Clima: Clima este tipic montană, variațiile termice fiind direct proporționale cu creșterea altitudinii. Temperatura medie anuală este, în general, cuprinsă între -10°C și -4°C iarna, iar vara între 5,4°C și 12°C. Cantitatea de precipitații variază în funcție de altitudine, cea mai ploioasă fiind luna iulie, iar cele mai secetoase lunile octombrie și noiembrie.

MATERIALE ȘI METODE

Conspectul taxonilor a fost întocmit pe baza cercetărilor personale de teren, precum și a consultării unor materiale din literatura de specialitate. Nomenclatura sintaxonomică a fost adoptată în conformitate cu prevederile stabilite în Codul Internațional de Nomenclatură Fitosociologică elaborat de H. E. Weber, J. Moraveç, J.-P. Theurillat (2000).

¹ Grupul Școlar Chimie Industrială, Pitești

REZULTATE ȘI DISCUȚII

În cadrul Parcului Natural Bucegi se află, alături de altele, și rezervația naturală **Peștera-Cocora-Valea Horoabei** ce face parte din categoria a-IV-a IUCN.

Rezervația cuprinde Peștera Ialomiței, Cheile Urșilor, Cheile Peșterii, Valea Horoabei, cea din urmă apărând ca o zonă protejată distinctă ce figurează pe lista Academiei Române sub numele de „Canionul Horoabei”. Ea se află la 1500-1600 m altitudine, pe o suprafață de 6 ha.

Rezervația prezintă o importanță deosebită sub aspect botanic deoarece aici se găsesc numeroase specii din Lista Roșie a României (Oltean & al. 1994), dintre care menționez: *Pinus cembra*, *Dianthus glacialis* ssp. *gelidus*, *Doronicum carpaticum*, *Ligularia sibirica*, *Silene nutans* ssp. *dubia*, *Festuca pratensis* ssp. *apennina*, *Secale montanum* (R), *Angelica archangelica*, *Aquilegia nigricans* (V), *Leontopodium alpinum*, *Gentiana lutea*, (V și R), *Salix myrtilloides* (Ex) etc.

Printre speciile amenințate se află următorii taxoni:

- *Buxbaumia viridis* (taxon european amenințat)
- *Campanula patula* ssp. *abietina* (taxon european amenințat)
- *Dianthus spiculifolius* (taxon subendemic amenințat)
- *Dianthus tenuifolius* (taxon subendemic amenințat)
- *Hesperis matronalis* ssp. *moniliformis* (taxon endemic amenințat)
- *Larix decidua* ssp. *carpatica* (taxon amenințat la nivel global)
- *Linum perenne* ssp. *extraaxilare* (taxon subendemic amenințat)
- *Sesleria rigida* ssp. *haynaldiana* (taxon subendemic amenințat)
- *Thymus comosus* (taxon endemic amenințat)
- *Trisetum macrotrichum* (taxon subendemic amenințat).

Datorită condițiilor staționale favorabile, pe Valea Horoabei se întâlnesc și fitocenoze care aparțin buruienșurilor înalte de munte. În cadrul acestui tip de vegetație luxuriantă, au fost distinse două asociații de megaforbiete: *Adenostylo-Doronicetum austriaci* Horv. 1956 și *Cirsio waldsteinii-Heracleetum transsilvanici* Pawl. et Walas 1949.

Cenozele celor două asociații se întâlnesc de-a lungul văilor abrupte din etajele montan și subalpin, în apropierea râurilor. Ele vegetează pe soluri coluviale, umede și reci, bogate în substanțe nutritive.

Bioformele cu ponderea mare sunt hemicriptofitele (75%), urmate de geofite (8,33%) și fanerofite (7,14%), iar celelalte categorii se află într-un procent mai redus.

Elementele floristice bine reprezentate sunt cele eurasiatice (30,95%), urmate de speciile central-europene (13,09%) și circumpolare (13,09%). Taxonii carpatici și endemici au o pondere mai mică (8,33%, respectiv 4,76%).

Din analiza indicilor ecologici se constată că, din punct de vedere al umidității (U), majoritatea megaforbietelor luate în studiu sunt mezofile ($U_3=55,95\%$) și mezo-higrofile ($U_4=28,57\%$), iar speciile xero-mezofile ($U_2=10,71\%$), higrofile ($U_5=2,38\%$) și amfitolerante ($U_0=8,57\%$) au o participare modestă. În cazul temperaturii (T), microtermele ($T_2=57,14\%$) și micro-mezotermele ($T_3=23,80\%$) sunt cel mai bine reprezentate, indicând astfel un climat rece specific etajelor montan superior și subalpin. Speciile criofile ($T_1=4,76\%$) și euriterme

($T_0=14,28\%$) sunt slab reprezentate, iar cele moderat-termofile (T_4) și termofile (T_5) lipsesc. Indicele privind reacția solului (R), evidențiază prezența unor specii eurionice ($R_0=30,95\%$) alături de cele acido-neutrofile ($R_3=29,76\%$) și slab-acid-neutrofile ($R_4=23,80\%$). La edificarea buruienișurilor înalte de munte, cu un procent însemnat participă și speciile acidofile ($R_2=10,71\%$), însă cele neutro-bazifile ($R_5=2,38\%$) și puternic-acidofile ($R_1=2,39\%$) sunt slab reprezentate.

CONCLUZII

Din analiza studiului megaforbietelor semnalate din rezervația naturală **Peștera-Cocora-Valea Horoabei** se desprind următoarele aspecte:

- ponderea mare a hemicriptofitelor în cadrul acestui tip de vegetație;
- procentul ridicat de specii eurasiatice, europene și central-europene care relevă apartenența la regiunea central-europeană;
- elementele circumpolare, alpine și carpatice subliniază caracterul montan al florei;
- existența speciilor endemice sugerează conservatorismul ecologic al stațiunilor în care vegetează acestea;
- buruienișurile înalte de munte sunt reprezentate în general de elemente mezo- și mezo-higrofile, microterme și micro-mezoterme, respectiv acid-neutrofile și slab-acid-neutrofile.

BIBLIOGRAFIE

1. BELDIE AL., 1972, *Plantele din Munții Bucegi*, Ed. Acad. R. S. R., București, 409 p.
2. CIOCÂRLAN V., 2000, *Flora ilustrată a României. Pteridophyta et Spermatophyta*, Ed. Ceres, București, 1139 p.
3. COLDEA GH., 1991, *Prodrome des associations vegetales des Carpates du sud-est. (Carpates Roumaines). Documents Phytosociologiques* Camerino, 13, p. 317-359
4. CRISTEA E., DIMITRIU N., 1961, *Bucegii*, Ed. Uniunii de Cultură fizică și sport, p. 11-86
5. MUCINA, L., GRABHERR, G., ELLMAUER, TH., 1993, *Die Pflanzengesellschaften Österreichs*, Teil II, VEB Gustav Fischer Verlag Jena.Stuttgart.New York, p. 468-505
6. OLTEAN M., NEGREAN G., POPESCU A., ROMAN N., DIHORU G., SANDALĂ V., MIHĂILESCU SIMONA, 1994, *Lista roșie a plantelor superioare din România*, Studii, sinteze, documentații de ecologie, Acad. Română, Institutul de Biologie, Nr. 1
7. SANDA V., POPESCU A., STANCU DANIELA ILEANA 2001. *Structura cenotică și caracterizarea ecologică a fitocenozelor din România*, Ed. Conphis, Râmnicu-Vâlcea: 116-121
8. SÂRBU Anca & al., 2007, *Arii speciale pentru protecția și conservarea plantelor în România*, p. 281
9. VELCEA Valeria, SAVU Al., 1982, *Geografia Carpaților și a Subcarpaților Românești*, Ed. Didactică și Pedagogică, București, p. 111-124
10. WEBER, H.E., MORAVEC, J., THEURILLAT, J.P., 2000, *International Code of Phytosociological Nomenclature*. 3rd edition, Journal of Vegetation Science 11:739-768, Opulus Press Uppsala, Sweden